

Cauza C-241/22**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

6 aprilie 2022

Instanța de trimitere:

Hoge Raad der Nederlanden (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

5 aprilie 2022

Recurent:

Advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden

Obiectul procedurii principale

Advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden (avocatul general de pe lângă Curtea Supremă a Țărilor de Jos) a introdus un recurs în casație în interesul legii împotriva unei hotărâri a rechtbank Gelderland (Tribunalul Gelderland, Țările de Jos) prin care acest tribunal anulează, în urma recursului formulat de procuror, hotărârea judecătorului de instrucție (prin care a fost respinsă cererea procurorului ca judecătorul de instrucție să acorde o autorizație pentru solicitarea de furnizare a datelor istorice) și admite cererea procurorului.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Trimiterea are loc în temeiul articolului 267 primul paragraf litera (b) TFUE și privește domeniul de aplicare al Directivei 2002/58 și interpretarea noțiunilor „infrațiuni grave” și „infraționalitate gravă”, precum și posibilitatea de a acorda autorităților publice accesul la date de trafic și localizare (altele decât datele cu rol exclusiv de identificare).

Întrebările preliminare

1. Măsurile legislative prin care autorităților publice li se oferă acces la date de trafic și localizare (inclusiv datele de identificare) în contextul prevenirii, al

investigării, al detectării și al urmăririi penale a unor fapte penale, intră în domeniul de aplicare al Directivei 2002/58/CE, dacă este vorba despre acordarea accesului la date care nu sunt păstrate în temeiul unor măsuri legislative prevăzute la articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE, ci sunt păstrate de prestator pentru un alt motiv?

2. a) Noțiunile [...] „infrațiuni grave” și „infraționalitate gravă” [care sunt folosite în] hotărârile Curții de Justiție menționate [în decizia de trimitere] constituie [...] noțiuni autonome de drept al Uniunii sau sarcina de a defini aceste noțiuni le revine autorităților competente ale statelor membre?

b) În cazul în care este vorba despre noțiuni autonome de drept al Uniunii, cum trebuie să se stabilească dacă este vorba despre o „infrațiune gravă” sau de „infraționalitate gravă”?

3. Accesul autorităților publice la date de trafic și localizare (altele decât datele cu rol exclusiv de identificare) în vederea prevenirii, a investigării, a detectării și a urmăririi penale a unor fapte penale poate fi acordat în temeiul Directivei 2002/58/CE dacă nu există infrațiuni grave sau infraționalitate gravă, și anume dacă, în acest caz concret, acordarea accesului la aceste date cauzează - se poate presupune - numai o încălcare minimă mai ales a dreptului la protejarea vieții private a utilizatorului în sensul articolului 2 litera (b) din Directiva 2002/58/CE?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), articolele 1, 2, 3, 5, 6, 9 și 15 alineatul (1)

Directiva 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind reținerea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE

Decizia-cadru 2002/584/JAI privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre

Jurisprudența Curții invocată

Hotărârea din 2 octombrie 2018, Ministerio Fiscal, C-207/16;

Hotărârea din 2 martie 2021, Prokuratuur, C-746/18;

Hotărârea din 21 decembrie 2016, Tele2 Sverige/Watson și alții, C-203/15 și C-698/15;

Hotărârea din 6 octombrie 2020, La Quadrature du Net și alții, C-511/18, C-512/18 și C-520/18;

Hotărârea din 8 aprilie 2014, Digital Rights Ireland și alții, C-293/12 și C-594/12;

Hotărârea Curții EDO din 4 decembrie 2015, Zakharov împotriva Rusiei (CE:ECHR:2015:1204JUD004714306)

Dispoziții naționale invocate

Wetboek van Strafvordering (Codul de procedură penală), articolele 67 alineatul 1, 126bb, 126cc alineatele 1, 2 și 3, articolul 126dd alineatul 1, 126n, 126na, 126ng, 126ni, 126u, 126ua, 126ug, 126ui, 126zh, 126zi, 126zja, 126zo, 126zh, 138g, 138h și 149b

Besluit van 3 augustus 2004 houdende aanwijzing van de gegevens over een gebruiker en het telecommunicatie-verkeer met betrekking tot die gebruiker die van een aanbieder van een openbaar telecommunicatienetwerk of een openbare telecommunicatiedienst kunnen worden gevorderd (Decizia din 3 august 2004 privind stabilirea datelor referitoare la un utilizator și la telecomunicațiile legate de acest utilizator care pot fi solicitate de la furnizorul unei rețele publice de telecomunicații sau al unui serviciu public de telecomunicații), articolele 1 și 2

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 La 10 septembrie 2021, procurorul a solicitat ca judecătorul de instrucție să acorde o autorizație pentru furnizarea de date istorice/viitoare referitoare la un utilizator al unui serviciu de comunicații și la traficul de voce al acestuia cu un număr de telefon mobil neerlandez în perioada 9-12 august 2021.
- 2 Prin decizia din 15 septembrie 2021, judecătorul de instrucție a respins cererea.
- 3 La 16 septembrie 2021, procurorul a formulat apel la rechtbank Gelderland (Tribunalul Gelderland, Țările de Jos).
- 4 Ulterior, camera de consiliu a rechtbank Gelderland (Tribunalul Gelderland, Țările de Jos) a anulat hotărârea judecătorului de instrucție și a admis cererea procurorului.

Motivul de casație

- 5 Avocatul general de pe lângă Hoge Raad der Nederlanden (Curtea Supremă a Țărilor de Jos) a introdus un recurs în casație în interesul legii împotriva hotărârii camerei de consiliu a rechtbank Gelderland (Tribunalul Gelderland, Țările de Jos). În opinia avocatului general, recursul său în casație este motivat de ambiguitatea care a luat naștere, în practică, cu privire la condițiile în care procurorul poate

solicita să fie furnizate datele de trafic și localizare ale unui utilizator al unui serviciu de comunicații. Este vorba în special despre chestiunea cerințelor care decurg din Directiva 2002/58/CE privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice și din jurisprudența Curții referitoare la această directivă.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 6 Directiva 2002/58/CE stabilește norme referitoare la furnizarea și păstrarea datelor de trafic și localizare, precum și a datelor de identificare, de către furnizorii de servicii de comunicații electronice. În acest sens, articolul 15 alineatul (1) din această directivă face referire la măsurile legislative pe care statele membre le pot adopta pentru a reține date, pe perioadă limitată, în contextul prevenirii, al investigării, al detectării și al urmăririi penale a unor fapte penale.
- 7 Codul de procedură penală nu prevede o obligație generală de reținere pentru furnizorii de servicii de telecomunicații. Dispozițiile referitoare la termenele (generale) de păstrare care au fost incluse în Telecommunicatiewet (Legea privind telecomunicațiile) în vederea combaterii infracționalității au fost lăsate neaplicate de instanță ca urmare a declarării ca nevalidă a Directivei privind conservarea datelor (Directiva 2006/24/CE, Hotărârea Digital Rights Ireland și alții, C-293/12 și C-594/12). Prin urmare, competențele de a solicita date de trafic și localizare, precum și date de identificare, conferite în Codul de procedură penală, sunt aplicate datelor care sunt înregistrate și păstrate pentru un alt motiv decât aceste dispoziții legale lăsate neaplicate (cum ar fi, de exemplu, un motiv contractual).
- 8 Având în vedere că un număr de dispoziții din Legea privind telecomunicațiile au fost lăsate neaplicate, este important pentru instanța de trimitere să știe dacă considerațiile Curții cu privire la principiul proporționalității, în măsura în care este vorba despre accesul la date de trafic și localizare (precum și date de identificare), în Hotărârile Prokuratuur, C-746/18, Tele2Sverige și Watson și alții, C-203/15 și C-698/15, La Quadrature du Net și alții, C-511/18, C-512/18 și C-520/18, și Ministerio Fiscal, C-207/16, fac referire numai la date care sunt păstrate în baza unor măsuri legislative adoptate de un stat membru în temeiul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE sau la datele care sunt păstrate pentru un alt motiv, de exemplu unul contractual.
- 9 Având în vedere scopul Directivei 2002/58/CE, formularea articolului 5 din această directivă, din care se poate deduce că măsurile legislative pot avea drept obiect și obținerea accesului la datele de trafic, și cele declarate de Curte la punctul 113 din Hotărârea Tele2Sverige și Watson și alții (C-203/15 și C-698/15), potrivit căreia condițiile de acces la datele de trafic și localizare păstrate nu depind de „întinderea obligației de păstrare a unor date care ar fi impusă furnizorilor de servicii de comunicații electronice”, instanța de trimitere consideră că, în măsura în care face referire la acordarea accesului la aceste date, această jurisprudență se

aplică, de asemenea, datelor care sunt păstrate pentru un alt motiv decât măsurile legislative menționate la articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE.

- 10 Prin intermediul celei de a doua întrebări preliminare, instanța de trimitere dorește să se stabilească dacă noțiunile „infrațiuni grave” și „infraționalitate gravă” pe care se bazează jurisprudența referitoare la articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE constituie noțiuni autonome de drept al Uniunii sau sarcina de a defini aceste noțiuni le revine autorităților competente ale statelor membre.
- 11 În acest context, instanța de trimitere subliniază în primul rând că Directiva 2002/58/CE menționează numai la articolul 15 alineatul (1) „prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea penală a unor fapte penale”, fără a oferi mai multe detalii legate de noțiunea „infrațiuni”. În Directiva 2002/58/CE nu apar noțiunile „infrațiuni grave” și „infraționalitate gravă” utilizate în jurisprudența Curții.
- 12 De asemenea, instanța de trimitere consideră că din jurisprudența Curții referitoare la acordarea accesului la date de trafic și localizare (în special Hotărârile Tele2Sverige și Watson și alții, Ministerio Fiscal, C-207/16, La Quadrature du Net, C-511/18, C-512/18 și C-520/18, și Prokuratuur, C-746/18) rezultă că instanțelor de trimitere le revine sarcina de a verifica dacă și în ce măsură reglementările naționale care privesc, printre altele, accesul autorităților naționale competente la datele păstrate respectă cerințele care decurg din articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE. Cu toate acestea, în jurisprudența Curții nu sunt indicate criteriile considerate importante atunci când, într-un caz concret, trebuie să se răspundă la întrebarea dacă este vorba despre o infrațiune gravă sau infraționalitate gravă. Prin urmare, în opinia instanței de trimitere, noțiunile „infrațiuni grave” și „infraționalitate gravă” din jurisprudența Curții nu constituie noțiuni autonome de drept al Uniunii.
- 13 Prin intermediul celei de a treia întrebări preliminare, instanța de trimitere dorește să se stabilească dacă autorităților publice li se poate acorda accesul la date de trafic și localizare (altele decât datele cu rol exclusiv de identificare) și în cazul unor infrațiuni mai puțin grave sau a infraționalității mai puțin grave, atunci când acordarea accesului la aceste date cauzează numai o încălcare minimă mai ales a dreptului la protejarea vieții private a utilizatorului.
- 14 Potrivit instanței de trimitere, această întrebare trebuie să primească un răspuns afirmativ, având în vedere considerațiile din jurisprudența Curții citată anterior (în special Hotărârile Ministerio Fiscal, C-207/16, și Prokuratuur, C-746/18) cu privire la principiul proporționalității. Potrivit instanței de trimitere, în baza interpretării principiului proporționalității de către Curte, accesul autorităților publice la datele păstrate de un furnizor al unui serviciu de telecomunicații poate fi justificat de obiectivul prevenirii, al investigării, al detectării și al urmării penale a unor fapte penale în general, dacă acordarea acestui acces nu are ca efect, în cazul concret, o încălcare sau o încălcare gravă (mai ales) a dreptului la protejarea vieții private. Prin urmare, principiul proporționalității nu se opune, în

acest caz, acordării acestui acces dacă este vorba despre o infracțiune în general, fără ca aceasta să poată fi considerată „gravă” în sensul menționat anterior.

DOCUMENT DE LUCRU